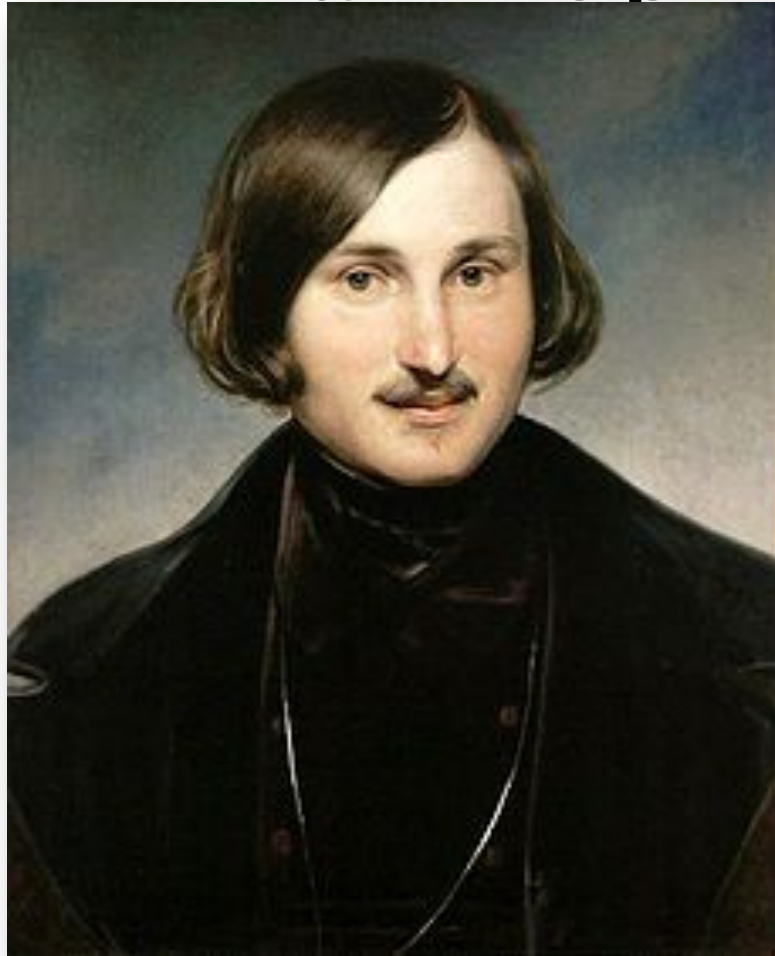

Тема. «Микола
Васильович Гоголь.
Життя та творчість»

Загальні відомості

Дата народження: *1 квітня 1809 р.*

Місце народження: Великі Сорочинці
Миргородського району Полтавської
області, Україна.

Дата смерті: *4 березня 1852. (42 роки)*

Місце смерті: Москва, Російська
імперія.

Національність: українець.

Мова творів: російська.

Рід діяльності: письменник, драматург,

Біографія. Походження. Батьки.

Марія Іванівна Гоголь- Яновська

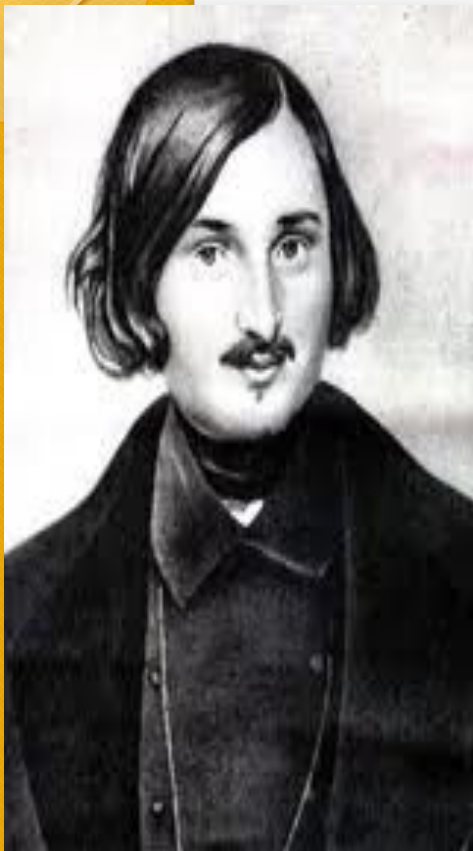

Мати письменника
1791–1868, уроджена
Косяровська, видана
заміж 1805 року у віці
чотирнадцяти років.
Наречений був удвічі
старший за неї. Крім
Миколи, в сім'ї було ще
одинадцять дітей.

Василь Афанасійович Гоголь-Яновський

Батько Гоголя, (1777–1825), помер, коли синові було 15 років. Вважають, що сценічна діяльність батька, який був чудовим оповідачем і писав п'єси для домашнього театру українською мовою, визначила інтереси майбутнього письменника — у Гоголя рано виявився інтерес до театру.

Микола Васильович Гоголь народився 1 квітня 1809 року в містечку Великі Сорочинці Полтавської губернії. Миколою його назвали на честь чудотворної ікони Святого Миколая. Згідно з сімейними переказами він походив із старовинного українського козацького роду і був нащадком відомого козака Остапа Гоголя, що був у кінці XVII століття гетьманом Правобережної України. У смутні часи української історії деякі з його предків приставали і до шляхетство, і ще дід Гоголя, Панас Дем'янович Гоголь-Яновський 1738–1805, писав в офіційному папері, що «його предки, прізвищем Гоголь, польської нації», хоча більшість біографів схильні вважати, що

Освіта і студентські роки

Полтавське повітове училище

- ❖ У 1818–1819 роках — навчався в Полтавському повітовому училищі.
- ❖ У 1821–1828 — у Ніжинській гімназії вищих наук, де вперше виступив на сцені гімназійного театру як актор і режисер-постановник вистав.
- ❖ Ще в студентські роки Гоголь переймається соціальними негараздами і налаштовується на таку діяльність, «щоб бути по-справжньому корисним для людства».

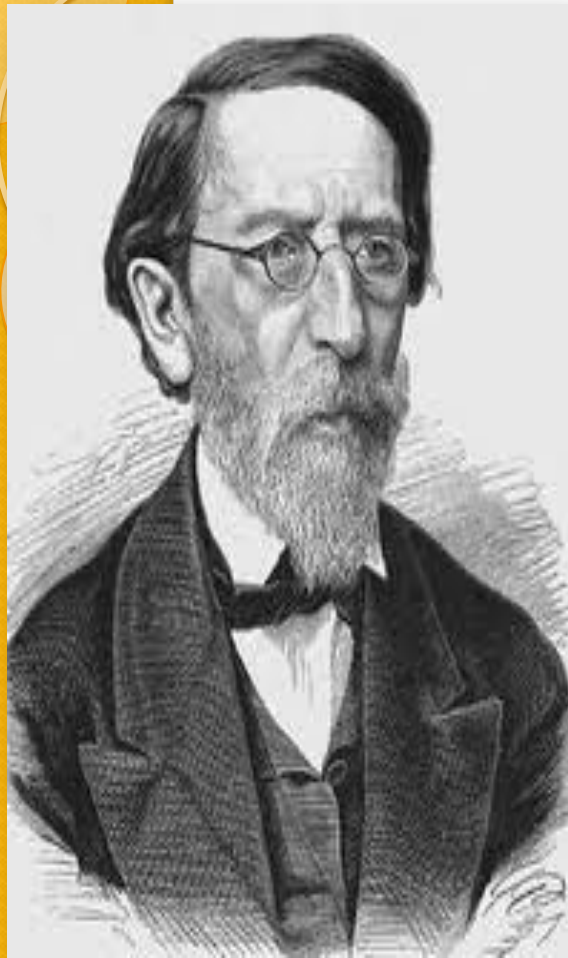
-
- ❖ У гімназії Гоголь особливо охоче вивчав давню українську історію, народні звичаї та усну народну творчість, з якими знайомився не лише з друкованих джерел, а й на ніжинських базарах, у передмісті Магерки, де мав багато знайомих. Пізніше ніжинські типи, окремі сценки увійшли до творів письменника.
 - ❖ У Ніжині Гоголь написав свої перші літературні твори і опублікував деякі з них у рукописних журналах та альманахах. Тут з'явилися його вірші «Италия», «Новоселье», «Непогода», «Две рыбки», «Битва при Калке», поема «Ганс Кюхельгартен», сатири «Насмешнику некстати», «Нечто о Нежине, или Дуракам закон не писан», драматичні твори.

У Петербурзі

- ❖ Мріючи про літературну діяльність 1828 року Гоголь поїхав до Петербургу. Матеріальна незабезпеченість примусила його поступити на службу чиновником Департаменту уділів.
- ❖ 1829-го він опублікував свій перший твір — поему «Ганс Кюхельгартен».
- ❖ Того ж року в журналі «Отечественные записки» з'явилася повість «Басаврюк, або Вечір проти Івана Купала», перша з циклу «Вечори на хуторі біля Диканьки». Ці твори були романтичної спрямованості, підкріплені ґрунтовними знання усної народної творчості. Ліризм, проникливість і любов автора до зображуваного справляли враження на читача.

Михайло Максимович

- ❖ Наприкінці 1833 року Гоголь клопочеться про місце професора історії в Київському університеті св. Володимира. Спонукала до цього, зокрема, й дружба з Михайлом Максимовичем, професором-земляком, етнографом, фольклористом, істориком, ботаніком, майбутнім ректором цього ж університету.
- ❖ 1835 року займає кафедру історії у Санкт-Петербурзькому Імператорському університеті, але через короткий час змушений полишити професорську діяльність. Він остаточно порвав з педагогічною

За кордоном

- ❖ Невдовзі після прем'єри п'єси Гоголь виїхав на досить тривалий час за кордон, відвідав Німеччину, Швейцарію, Францію, Італію.
- ❖ В Італії пише перший том поеми-романа «Мертві душі», що виходить друком 1842 року.
- ❖ Тонке відчуття геніального художника збурювалось нежиттєвістю образів ним створюваних, і тричі друга частина великої поеми, багаторічна праця художника, спалювалася ним.
- ❖ Останні роки життя письменника сповнені драматичних пошуків себе в істині. Про це — у виданні 1847 року «Вибраних місць з листування з друзями», що, як і перший том «Мертвих душ», написані в Італії.

Повернення в Росію

1848 року Гоголь повернувся до Росії, посилено працював над другим томом «Мертвих душ», але (за відомою в СРСР версією) незадовго перед смертю спалив рукопис. Невдовзі після цього Микола Васильович Гоголь помер.

Смерть

З кінця січня 1852 року в будинку графа Олександра Толстого гостював ржевський протоієрей Матфей Костянтинівський, з яким Гоголь познайомився в 1849 році, а до того був знайомий по листуванню. Між ними відбувалися складні, часом різкі розмови, основним змістом яких було недостатнє смирення і благочестя Гоголя, наприклад, вимога о. Матвія: «Відречися від Пушкіна». Гоголь запропонував йому прочитати чистовика другої частини «Мертвих душ» для ознайомлення, з тим, щоб вислухати його думку, але отримав відмову священика. Гоголь наполягав на своєму, поки той не взяв зошити з рукописом для прочитання. Протоієрей Матфей став єдиним прижиттєвим читачем рукопису 2-ї частини. Повертаючи її автору, він висловився проти опублікування ряду розділів, «навіть просив знищити» їх (раніше, він також давав негативний відгук на «Вибрані місця...», назвавши книгу «шкідливою»).

- Смерть Хом'якової, засудження Костянтиновського і, можливо, інші причини переконали Гоголя відмовитися від творчості і почати говіти за тиждень до Великого посту. 5 лютого він проводить Костянтиновського і з того дня майже нічого не їсть. 10 лютого він вручив графу А. Толстому портфель з рукописами для передачі митрополиту Московському Філарету, але граф відмовився від цього доручення, щоб не погіршити Гоголя в похмурих думках.

- Гоголь перестає виїжджати з дому. У 3:00 ночі з понеділка на вівторок 11-12 (23-24) лютого 1852 року, тобто в велике повечір'я понеділка першої седмиці Великого посту, Гоголь розбудив слугу Семена, звелів йому відкрити пічні засувки і принести з шафи портфель. Вийнявши з нього в'язку зошитів, Гоголь поклав їх у камін і спалив їх. На ранок, він розповів графу Толстому, що хотів спалити тільки деякі речі, заздалегідь на те приготовані, а спалив все під впливом злого духа. Гоголь, незважаючи на вмовляння друзів, продовжував суворо дотримуватися посту; 18 лютого зліг у ліжку і зовсім перестав їсти. Весь цей час друзі і лікарі намагаються допомогти письменнику, але він відмовляється від допомоги, внутрішньо готуючись до смерті.

- 20 лютого лікарський консилиум вирішується на примусове лікування Гоголя, результатом якого стало остаточне виснаження і втрата сил, ввечері він впав у безпам'ятство, а на ранок 21 лютого в четвер помер.
- Опис майна Гоголя показала, що після нього залишилося особистих речей на суму 43 рубля 88 копійок. Предмети, що потрапили в опис, представляли із себе вчинені обноски і говорили про повну байдужість письменника до свого зовнішнього вигляду в останні місяці його життя. У той же час на руках у С. П. Шевирьова залишалися дві з гаком тисячі рублів, переданих Гоголем на благодійні цілі нужденним студентам Московського університету. Ці гроші Гоголь не вважав своїми, і Шевирьов не став їх повертати спадкоємцям письменника.

Пам'ять

Іменем Гоголя названі вулиці в містах Російської Федерації, України, Білорусії, Казахстану та інших республік пострадянського простору, а також у Кита. Іменем Гоголя названі кратер на Меркурії і пароплав.

На Україні день народження М. В. Гоголя відзначається багатьма громадянами як привід згадати про єдність слов'янських народів

